

SZEŚĆ KAPELUSZY EDWARDA DE BONO



Cel:

Uczeń wyszukuje i analizuje informacje dotyczące wybranego zawodu; przedstawia zawód z różnych perspektyw; formułuje argumenty i przedstawia je podczas dyskusji



klasy VII-VIII szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowe



Instrukcje dla poszczególnych kapeluszy wydrukowane w formacie A4 (Załącznik 1)

Zajęcia krok po kroku

Poproś uczniów, żeby każdy/każda z nich wybrał/wybrała jeden zawód, który uważa za ciekawy i wart bliższego poznania. Następnie jeden z uczniów zapisuje na tablicy kolejno zgłaszane profesje. W przypadku powtarzających się propozycji przy danej nazwie zostaje dopisana kolejna kreska, dzięki czemu można określić, które zawody cieszą się największym zainteresowaniem grupy. Na podstawie zebranych propozycji uczniowie wspólnie wybierają zawód, który uzyskał największą liczbę wskazań.

Teraz należy wybrać **moderatora dyskusji**. Możesz nim być Ty lub jeden z uczniów (chętny lub wskazany przez Ciebie). Wrzuć przygotowane wcześniej karteczki w kolorach: białym, czerwonym, czarnym, żółtym, niebieskim, zielonym, które odpowiadają poszczególnym sposobom myślenia według metody Sześciu Myślowych Kapeluszy Edwarda de Bono, do naczynia do losowania. Moderator losuje niebieską karteczkę. Resztę uczniów podziel na 5 grup i poproś przedstawicieli grup o wylosowanie jednej z pozostałych pięciu karteczek.

Zadaniem uczniów jest następnie odnalezienie w **Mapie Karier i innych źródłach internetowych** zawodu, który uzyskał największą liczbę wskazań w poprzednim kroku, i przygotowanie na jego temat konkretnych informacji, zgodnych z wytycznymi wylosowanego koloru kapelusza. Ustal z uczniami, ile czasu mają na wykonanie tego zadania. **Rozdaj grupom wydrukowane i wycięte wskazówki - Załącznik 1 - podpowiadające na czym mają się skupić podczas szukania informacji o zawodzie.**

Potem przeprowadźcie dyskusję pod hasłem „**Czy warto w przyszłości zostać...?**”. Podczas rozmowy uczniowie wykorzystują zgromadzone informacje i przygotowane argumenty, przedstawiając wybrany zawód z różnych perspektyw. Uczniowie powinni wcielić się w swoje role i podczas dyskusji prezentować charakterystyczny dla danego kapelusza sposób postrzegania analizowanej profesji. Rolą moderatora jest czuwanie nad przebiegiem dyskusji, udzielanie głosu poszczególnym grupom oraz dbanie o jej uporządkowany charakter.

Na zakończenie lekcji możesz **zachęcić uczniów do stosowania techniki kapeluszy w innych życiowych sytuacjach, np. do rozwiązywania trudnych problemów**. Wcielając się po kolei w kolejne kapelusze można spojrzeć na tę samą kwestię z różnych stron i wyjść spoza swojego zwykłego schematu myślenia.

Możesz opowiedzieć uczniom pokrótce o „**myśleniu lateralnym**” i zachęcić ich do rozwiązania w domu zagadek, które bez problemu znajdą w internecie. Są to łamigłówki wymagające wyjścia poza zwyczajny schemat myślowy. Jedną z najbardziej znanych to: *„Ojciec i jego syn mieli wypadek samochodowy. Ojciec zmarł, a syna przewieziono karetką do szpitala. Gdy chirurg go zobaczył krzyknął: "Nie mogę operować tego chłopca, on jest moim synem!"*. Jak to możliwe?”

Jeśli spodobał Ci się ten pomysł na lekcję, chcesz podzielić się swoimi wrażeniami z przeprowadzonych zajęć albo masz inne pomysły na wykorzystanie materiałów Mapy Karier, napisz do nas na adres kontakt@mapakarier.org.

Autorzy: Zespół Mapy Karier

Zadania zespołów reprezentujących poszczególne kolory kapeluszy:

BIALI:

Rzeczowe informacje o zawodzie w postaci faktów, suche informacje bez interpretacji; można przytaczać zdanie innych, na przykład ekspertów, ale nie można dzielić się własną opinią.

Przykładowe wypowiedzi:

1. Mam informację, że...
2. Dane pokazują, że...
3. Zdaniem profesora...
4. Z badań wynika...

CZERWONI:

Emocje wzbudzone przez zawód, uczucia, przemyślenia, wszystko to co subiektywne, nawet irracjonalne, niczego nie trzeba argumentować.

Przykładowe wypowiedzi:

1. Kiedy myślałem o...
2. Przeczuwam, że...
3. Mam mieszane uczucia...
4. Czuję, że...
5. Zastanawiam się, czy...
6. Podoba mi się...

Zadania zespołów reprezentujących poszczególne kolory kapeluszy:

CZARNI:

Wady i mankamenty zawodu - myślenie negatywne, rozpatrywanie czarnych scenariuszy, wytykanie ciemnych stron i niepowodzeń.

Przykładowe wypowiedzi:

1. Muszę skrytykować...
2. Ewidentnym mankamentem jest...
3. Należy wytknąć, że...
4. Nie możemy pomijać tak ważnych faktów...

ŻÓŁCI:

Zalety i korzyści zawodu – myślenie pozytywne, ale obiektywne i konstruktywne, pełne nadziei.

Przykładowe wypowiedzi:

1. Bezspornymi zaletami są...
2. Korzyści jakie trudno przeoczyć to...
3. Zalety można by mnożyć, by wspomnieć tylko o...

Zadania zespołów reprezentujących poszczególne kolory kapeluszy:

ZIELONI:

Kreatywne spojrzenie na zawód, wyobrażenia działająca bez ograniczeń, pomysły mogą być nawet szalone, uczniowie/uczennice mogą spekulować na temat możliwych zmian w zawodzie, o nowych kierunkach, przyszłości.

Przykładowe wypowiedzi:

1. Założymy, że...
2. Co by było, gdyby...
3. Świetnym pomysłem wydaje się...

NIEBIESKI - MODERATOR:

Bezstronny i rzeczowy - czuwa nad pracą zespołów, zadaje pytania naprowadzające, pomaga w uporządkowaniu myśli; po zakończeniu prac w grupach moderuje dyskusję, zbiera pomysły zespołów, syntezuje informacje, wyciąga konkluzje.

Przykładowe wypowiedzi:

1. Kolejnym krokiem będzie...
2. Teraz głos zabierze...
3. Zatem, podsumowując...